RETSMØDERAPPORT
i sag C-220/91 P *

Indhold

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i første instans ..... I - 2397

A — Sagens baggrund ..... I - 2397

B — Sagen i første instans ..... I - 2401

C — Rettens afgørelse vedrørende formaliteten ..... I - 2402

D — Rettens afgørelse vedrørende realiteten ..... I - 2406

II — Appelsagens genstand og parternes påstande ..... I - 2414

III — Sammenfatning af parternes anbringender og argumenter ..... I - 2415

A — Formaliteten i sagen i første instans ..... I - 2415

B — Ansvarspådragende mangel ..... I - 2416

C — Følgerne af de retlige mangler, som Domstolen har fastslået i den første dom af 14. juli 1988 ..... I - 2417

D — Følgerne af de retlige mangler, som Domstolen har fastslået i den anden dom af 14. juli 1988 samt i dommen af 14. juni 1989 ..... I - 2418

E — Skaden ..... I - 2419

* Processprog: tysk.

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i første instans

A — *Sagens baggrund*

Det fremgår af Rettens dom af 27. juni 1991 i sagen Peine-Salzgitter mod Kommissionen (sag T-120/89, Sml. II, s. 279), at:

1. I henhold til Kommissionens generelle beslutning nr. 234/84/EKSF af 31. januar 1984 (EFT L 29, s. 1) — der forlængede overvågningsordningen og systemet for produktionskvoter for visse produkter for virksomhederne i jern- og stålindustrien for årene 1984 og 1985 — har Kommissionen hvert kvartal for hver virksomhed fastsat produktionskvoterne og den del af disse kvoter, der kan leveres på det fælles marked (herefter benævnt 'leveringskvoten'), på basis af de i beslutningen fastsatte referenceproduktioner og -mængder og efter på disse referenceproduktioner og -mængder at have anvendt visse reduktionssatser, der blev fastsat hvert kvartal.

2. Artikel 14 i beslutning nr. 234/84 bestemmer:

'Såfremt kvotesystemet som følge af størrelsen af den for et kvartal fastsatte reduktionssats for en bestemt produktgruppe skaber usædvanlige vanskeligheder for en virksomhed, der i tolv måneder forud for det pågældende kvartal

— ikke har modtaget støtte, som er godkendt af Kommissionen med henblik på at dække driftstab

— ikke er blevet pålagt sanktioner for overtrædelse af prisreglerne, eller som har betalt eventuelt pålagte bøder,

foretager Kommissionen for det pågældende kvartal en rimelig tilpasning af disse kvoter og/eller dele af kvoter, der kan leveres på det fælles marked, for de berørte produktgrupper ...'.

3. Kommissionen, der var klar over de vanskeligheder, sagsøgeren, en virksomhed i den tyske jern- og stålindustri, stod over for på grund af det ugunstige forhold mellem virksomhedens leveringskvote og dens produktionskvote (det såkaldte I:P-forhold), foretog på sagsøgerens anmodning en tilpasning af leveringskvoten for andet, tredje og fjerde kvartal 1984, jf. artikel 14 i beslutning nr. 234/84. Kommissionen afslog imidlertid ved beslutning af 11. juni 1985 at tilpasse sagsøgerens kvoter for de første to kvartaler af 1985 med den begrundelse, at Forbundsrepublikken Tysklands myndigheder i løbet af fjerde kvartal 1984 med henblik på særlige afskrivninger havde ydet sagsøgeren støtte til strukturelle forbedringer, der var godkendt af Kommissionen. Ifølge Kommissionen måtte denne støtte til strukturelle forbedringer betragtes som støtte til dækning af driftstab, som i henhold til artikel 14 er til hinder for, at der tildeles sagsøgeren tillægskvoter ifølge denne bestemmelse. Yderligere fastslog Kommissionen, at der ikke længere forelå 'usædvanlige vanskeligheder' i artikel 14's betydning, da den sagsøgende virksomhed som helhed havde haft overskud siden fjerde kvartal 1984.

4. Ved dom af 14. juli 1988 (sag 103/85, Stahlwerke Peine-Salzgitter AG mod Kommissionen, Sml. s. 4145) annullerede Domstolen Kommissionens individuelle beslutning af 11. juni 1985 om ikke, i henhold til artikel 14 i den generelle beslutning nr. 234/84, at tilpasse sagsøgerens leveringskvoter for produkter i gruppe III for første kvartal 1985.

5. Domstolen fastslog først, at sagsøgeren, Peine-Salzgitter AG, navnlig fremstiller valsede stålprodukter i gruppe III, som dengang udgjorde 16% af den samlede produktion, og at I:P-forholdet for denne produktgruppe på det pågældende tidspunkt var særlig ugunstigt for sagsøgeren.

6. Domstolen udtalte herefter, at Kommissionen ikke ved afgørelsen af, om der forelå usædvanlige vanskeligheder, kunne tage udgangspunkt i virksomhedens situation som en helhed, men alene i situationen for de enkelte produktgrupper, for hvilke der anvendtes en høj reduktionssats, og at Kommissionen derfor ikke kunne nægte at tilpasse kvoterne i henhold til artikel 14 med den begrundelse, at virksomheden som helhed havde overskud. Domstolen fandt yderligere, at den omtvistede støtte, der var blevet ydet med henblik på et særlig hensigtsmæssigt omstruktureringsprogram, og som skulle tilbagebetales, såfremt virksomheden ændrede sin beslutning om at lukke et anlæg eller begrænse produktionskapaciteten, ikke kunne anses for støtte til dækning af driftstab, jf. artikel 14 i den generelle beslutning nr. 234/84.

7. Uafhængigt af forløbet af sagen for Domstolen gav Kommissionen gentagne gange ud fra sit kendskab til de usædvanlige økonomiske vanskeligheder, der havde ramt sagsøgeren samt andre jern- og stålvirksomheder, udtryk for sit ønske om at tage spørgsmålet om I:P-forholdet op til fornyet overvejelse, inden kvotesystemet forlængedes for en ny periode på to år. Efter at have indhentet en udtalelse fra Det Rådgivende Udvalg for EKSF anmodede Kommissionen Rådet om samtykke til de påtænkte nye bestemmelser. Rådet afviste imidlertid at give samtykke til en tilpasning af I:P-forholdet.

8. På denne baggrund vedtog Kommissionen den 27. november 1985 den generelle beslutning nr. 3485/85/EKSF, der forlængede overvågningsordningen og systemet for produktionskvoter for visse produkter for virksomhederne i jern- og stålindustrien for 1986 og 1987 (EFT L 340, s. 5). Beslutningen omfattede ikke den tilpasning af I:P-forholdet, som Kommissionen selv havde foreslået Rådet. Ifølge beslutningens artikel 5 skulle Kommissionen hvert kvartal for hver virksomhed fastsætte produktions- og leveringskvoterne på basis af de i beslutningen fastsatte referenceproduktioner og -mængder og efter på disse referenceproduktioner og -mængder at have anvendt visse reduktionssatser, der blev fastsat hvert kvartal.

9. Til gennemførelse af denne bestemmelse tilstillede Kommissionen den 30. december 1985 og den 21. marts 1986 sagsøgeren individuelle beslutninger om fastsættelse for første og andet kvartal 1986 af sagsøgerens leveringskvoter for produktgrupperne Ia, Ib, Ic og III.

10. Ved endnu en dom af 14. juli 1988 i de forenede sager 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 og 285/86 (Stahlwerke Peine-Salzgitter AG og Hoogovens Groep BV mod Kommissionen, Sml. s. 4309) annullerede Domstolen artikel 5 i den generelle beslutning nr. 3485/85.

11. Domstolen fastslog, at sagsøgeren Stahlwerke Peine-Salzgitter bl.a. fremstiller produkter i grupperne Ia, Ib, Ic og III, og at I:P-forholdet på det pågældende tidspunkt var særlig ugunstigt for disse produktgruppers vedkommende.

12. I ovennævnte forenede sager 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 og 285/86, Peine-Salzgitter m.fl., skulle Domstolen tage stilling til spørgsmålet, om Kommissionen for at ændre I:P-forholdet havde pligt til at indhente Rådets samtykke, eller om Kommissionen tværtimod burde have handlet alene, men undlod det.

13. Efter at have gennemgået EKSF-traktatens artikel 58, stk. 1 og 2, samt den relevante retspraksis fastslog Domstolen, at Kommissionens beføjelser ifølge traktaten bruges på en måde, der er i strid med deres legale formål, hvis det fremgår, at Kommissionen under en uretmæssig anvendelse af den fremgangsmåde, som er fastsat for indførelsen af kvotesystemet, undlader at udøve egne beføjelser til at indføre de regler, som den finder nødvendige for at sikre rimelige kvoter.

14. Herefter fastslog Domstolen, at Kommissionen i det foreliggende tilfælde — ved ikke i henhold til EKSF-traktatens artikel 58, stk. 2, at foretage den ændring af I:P-forholdet, som Kommissionen selv havde fundet nødvendig for at fastsætte kvoterne på et rimeligt grundlag — havde forfulgt et andet mål end selve gennemførelsen af bestemmelsen og dermed begået magtfordrejning over for sagsøgeren. Følgelig annullerede Domstolen artikel 5 i den generelle beslutning nr. 3485/85, for så vidt som den ikke hjemlede mulighed for at fastsætte leveringskvoter på et grundlag, som Kommissionen fandt rimeligt for de virksomheder, for hvilke forholdet mellem produktionskvoten og leveringskvoten lå væsentligt under fællesskabsgennemsnittet.

15. Ved samme dom annullerede Domstolen Kommissionens til sagsøgeren rettede individuelle beslutninger af 30. december 1985 og 21. marts 1986, som til dels støttedes på artikel 5 i beslutning nr. 3485/85, og som sagsøgeren også havde påstået annulleret.

16. Det fremgår af ovenstående, at Domstolen dels (dom af 14.7.1988, sag 103/85, Peine-Salzgitter) annullerede Kommissionens beslutning af 11. juni 1985, for så vidt som Kommissionen herved afslog at tilpasse sagsøgerens kvoter for første kvartal 1985, jf. artikel 14 i den generelle beslutning nr. 234/84, dels (dom af 14.7.1988, forenede sager 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 og 285/86, Peine-Salzgitter m.fl.) annullerede både artikel 5 i den generelle beslutning nr. 3485/85 og Kommissionens individuelle beslutninger af 30. december 1985 og 21. marts 1986, der var rettet til sagsøgeren, for så vidt som Kommissionen herved fastsatte leveringskvoterne for virksomheden Peine-Salzgitter for henholdsvis første og andet kvartal i 1986.

17. Derimod har Domstolen hverken annulleret Kommissionens beslutning af 11. juni 1985, for så vidt som Kommissionen herved afslog at tilpasse sagsøgerens kvoter for andet kvartal 1985, eller annulleret Kommis-

sionens stiltiende beslutninger om ikke at tilpasse sagsøgerens kvoter for tredje og fjerde kvartal i 1985. Domstolen har heller ikke annulleret Kommissionens til sagsøgeren rettede individuelle beslutninger af 5. august 1986, 28. november 1986, 5. marts 1987, 9. juni 1987, 12. august 1987, 3. december 1987, 11. marts 1988 og 6. juni 1988, for så vidt som Kommissionen herved fastsatte leveringskvoterne for virksomheden Peine-Salzgitter for de sidste to kvartaler i 1986, samtlige kvartaler i 1987 og de første to kvartaler i 1988.

18. Det bemærkes, at sagsøgeren kort efter afsigelsen af Domstolens to domme af 14. juli 1988 søgte at opnå dækning eller rimelig genoprettelse af den skade, der var en følge af Kommissionens ulovlige beslutninger, jf. EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1. Med henblik herpå henvendte sagsøgerens administrerende direktør sig allerede den 12. august 1988 direkte til Kommissionens næstformand, Karl-Heinz Narjes. Den 21. september 1988 blev der afholdt et møde mellem sagsøgerens medarbejdere og Kommissionens tjenestegrene. Kommissionens repræsentant, Kutscher, udtalte ved denne lejlighed, at Kommissionen end ikke kunne erstatte en del af sagsøgerens tab, idet kvotesystemet var udløbet den 30. juni 1988, og at Kommissionen ikke længere rådede over de nødvendige midler til at yde økonomisk udligning. Herefter skrev sagsøgerens administrerende direktør den 5. december 1988 igen til Kommissionens næstformand for at oplyse ham om, at sagsøgeren af grunde, der støttedes på lovreglerne vedrørende aktieselskaber og finansiering, ikke kunne give afkald på sin ret til dækning, og at selskabet eventuelt ville være nødsaget til at anlægge sag ved Domstolen. Den 9. december 1988 blev der afholdt et nyt møde mellem sagsøgerens medarbejdere og repræsentanter for Kommissionens Generaldirektorat III. Under dette møde fremhævede Kutscher, at alene en dom fra Domstolen kunne foranledige Kommissionen til at genoprette den af sagsøgeren påberåbte skade.

19. I en skrivelse af 28. december 1988 meddelte Kutscher sagsøgeren, at dennes I:P-forhold pr. 1. januar 1986 lå på 65,8% under hensyntagen til Domstolens domme af 14. juli 1988. Ifølge Kutscher var det ikke muligt på grundlag af de nævnte domme at beregne sagsøgerens referencer og kvoter for de følgende kvartaler. Endelige foreslog Kutscher, at Kommissionen gav afkald på at forfølge sagsøgerens påståede kvoteoverskridelser i tredje og fjerde kvartal 1986. Til gengæld skulle sagsøgeren forpligte sig til ikke at anlægge en ny sag mod Kommissionen i fortsættelse af de af Domstolen afsagte domme af 14. juli 1988.

20. Da nye forhandlinger mellem parterne ikke førte til noget resultat, meddelte sagsøgeren Kommissionen, at 'den rimelige frist' jf. EKSF-traktatens artikel 34, stk. 2, efter sagsøgerens opfattelse ville udløbe i begyndelsen af april 1989, og at virksomheden havde til hensigt at anlægge erstatningssag ved Domstolen, hvis Kommissionen ikke inden denne dato fremsatte et tilfredsstillende forslag til udligning af selskabets tab.

21. Kommissionen imødekom ikke sagsøgeren på dette punkt.

22. Retten har yderligere taget til efterretning, at Domstolen ved dom afsagt den 14. juni 1989 (forenede sager 218/87 og 223/87 samt 72/88 og 92/88, Hoogovens Groep BV m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1711) annullerede artikel 5 i Kommissionens generelle beslutning nr. 194/88/EKSF af 6. januar 1988 om forlængelse af overvågningsordningen og systemet for produktionskvoter for visse produkter for virksomhederne i jern- og stålindustrien (EFT L 25, s. 1), som gengav indholdet af artikel 5 i den generelle beslutning nr. 3485/85 og udgjorde retsgrundlaget for de af Kommissionen udstedte individuelle beslutninger for første og andet kvartal 1988.«

B — *Sagen i første instans*

Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 3. juli 1989 havde Stahlwerke Peine-Salzgitter AG anlagt sag mod Kommissionen. Virksomheden havde, principalt i medfør af EKSF-traktatens artikel 34, subsidiært i medfør af traktatens artikel 40, nedlagt påstand om erstatning, fordi Kommissionen havde undladt inden for en rimelig frist af træffe de nødvendige foranstaltninger til fuldbyrdelse af Domstolens to annullationsdomme af 14. juli 1988.

Ved kendelse af 15. november 1989 hjemviste Domstolen sagen til Retten, jf. artikel 14 i Rådets afgørelse af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans.

Stahlwerke Peine-Salzgitter AG nedlagde følgende påstande for Retten:

»1) Det fastslås, at følgende beslutninger, som er truffet af Kommissionen, er behæftet med en mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet:

a) artikel 5 i Kommissionens generelle beslutning nr. 3485/85/EKSF af 27. november 1985, for så vidt Kommissionen i henhold til bestemmelsen ikke har beføjelse til at fastsætte leveringskvoter, som den anser for rimelige, for de virksomheder, for hvilke forholdet mellem den enkelte leveringskvote og produktionskvoterne lå betydeligt under fællesskabsgennemsnittet

b) de til sagsøgeren rettede individuelle kommissionsbeslutninger af 30. december 1985 og 21. marts 1986, for så vidt der derved blev fastsat leveringskvoter for sagsøgeren for produktgrupperne Ia, Ib, Ic og III for første og andet kvartal 1986

c) de til sagsøgeren rettede individuelle beslutninger, hvorved der blev fastsat leveringskvoter for sagsøgeren for produktgrupperne Ia, Ib, Ic og III for tredje kvartal 1986 samt for alle følgende kvartaler til og med andet kvartal 1988

d) Kommissionens beslutning af 11. juni 1985, hvorved denne afslog at foretage en tilpasning af sagsøgerens kvoter for produkter i gruppe III for første kvartal 1985 i medfør af artikel 14 i den generelle beslutning nr. 234/84/EKSF

e) de efterfølgende beslutninger, hvorved Kommissionen afslog at foretage en tilpasning af sagsøgerens kvoter for produkter i gruppe III for andet, tredje og fjerde kvartal 1985 i medfør af artikel 14 i den generelle beslutning nr. 234/84/EKSF.

2) Kommissionen tilpligtes at betale sagsøgeren 77 603 528 DM samt de i tiden indtil kvotesystemets udløb (30.6.1988) påløbne renter, 6% fra den 1. juli 1988.

3) Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.«

Kommissionen nedlagde følgende påstande for Retten:

»1) Frifindelse.

2) Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.«

C — *Rettens afgørelse vedrørende formaliteten*

Kommissionen gjorde gældende, at sagen ikke kunne admitteres på grundlag af EKSF-traktatens artikel 34, og fremsatte til støtte herfor to anbringender, hvoraf det første vedrører manglende forudgående annullationsdomme, mens det andet vedrører det forhold, at Domstolen ikke har truffet en afgørelse, hvoraf det fremgår, at der foreligger en mangel, som begrunder ansvar for Fællesskabet.

Med hensyn til det første anbringende udtalte Retten i den appellerede dom:

1. Vedrørende de første tre kvartaler 1985:

»41. Indledningsvis bemærkes, at der ifølge Domstolens praksis (jf. ovennævnte dom af 10.6.1986, forenede sager 81/85 og 119/85, Usinor) først kan anlægges erstatningssag i medfør af EKSF-traktatens artikel 34 efter annullation af den afgørelse, der angiveligt har forårsaget tabet, og efter at det er fastslået, at Kommissionen ikke har til hensigt at træffe de nødvendige foranstaltninger for at afhjælpe den konstaterede ulovlighed.

42. Retten finder, at det i det foreliggende tilfælde må lægges til grund, at der ikke i medfør af EKSF-traktatens artikel 33 blev rejst annullationssøgsmål mod Kommissionens individuelle beslutning af 11. juni 1985, for så vidt som den vedrørte andet kvartal 1985, ligesom der ikke blev rejst annullationssøgsmål i medfør af EKSF-traktatens artikel 35 mod de stiltiende beslutninger om afslag, for så vidt angår de sidste to kvartaler 1985, der kan udledes af den manglende besvarelse af sagsøgerens ansøgninger, som fremgår af ovennævnte brevveksling, hvilket Kommissionen ikke har bestridt. Som anerkendt af Kommissionen, er disse beslutninger ulovlige af samme grund som beslutningen af 11. juni 1985, der blev annulleret af Domstolen ved dom afsagt den 14. juli 1988 i

sag 103/85, for så vidt som beslutningen vedrørte første kvartal 1985.

43. Det bemærkes, at Domstolen i dom af 26. april 1988 (forenede sager 97/86, 193/86, 99/86 og 215/86, Asteris m.fl. og Grækenland mod Kommissionen, Sml. s. 2181, præmis 29 og 30) fastsatte de forpligtelser, der som følge af en annullationsdom påhviler den institution, der har udstedt den annullerede retsakt. Domstolen antog, at hvor der er tale om annullation af en beslutning, som kun har virkning i en klart afgrænset periode, 'har den institution, som har udstedt forordningen, først og fremmest pligt til at sørge for, at nye retsakter, der skal udstedes efter afsigelsen af annullationsdommen ... ikke kommer til at indeholde en bestemmelse af samme indhold som den, der er blevet erklæret ulovlig', og 'at konstateringen af ulovligheden i kraft af den tilbagevirkende gyldighed, der knytter sig til annullationsdomme, har virkning fra det tidspunkt, hvor den annullerede retsakt trådte i kraft'. Herefter fastslog Domstolen, 'at den pågældende institution ... også har pligt til, i de retsakter, der allerede var blevet udstedt, da annullationsdommen blev afsagt ... at ophæve bestemmelser af samme indhold som den bestemmelse, der blev anset for ulovlig'.

44. Retten finder, at de faktiske omstændigheder i den foreliggende sag, for så vidt angår de fire kvartaler i 1985, svarer til de omstændigheder, der dannede grundlag for ovennævnte forenede sager 97/86, 193/86, 99/86 og 215/86 (Asteris m.fl. og Grækenland mod Kommissionen). I begge tilfælde er der nemlig tale om normative generelle retsakter, hvis lovlighed ikke er anfægtet, men som danner retsgrundlag for gentagne — udtrykkelige eller stiltiende — gennemførelsesforanstaltninger af tidsbegrænset rækkevidde, hvoraf kun én er blevet annulleret af Domstolen.

45. I ovennævnte forenede sager 97/86, 193/86, 99/86 og 215/86 (Asteris m.fl. og Grækenland mod Kommissionen) skulle Domstolen tage stilling til en række kommissionsforordninger vedrørende forskellige produktionsår, udstedt i henhold til en rådsforordning, hvis gyldighed ikke var anfægtet. Da kommissionsforordningen vedrørende et af de pågældende produktionsår var blevet annulleret af Domstolen i en første dom, fastslog denne i en efterfølgende dom, at Kommissionen i medfør af EØF-traktatens artikel 176 var forpligtet til at træffe de nødvendige foranstaltninger til fuldbyrdelse af annullationsdommen, ikke blot for så vidt angår den annullerede forordning, men også for så vidt angår den — ikke ved et annullationssøgsmål anfægtede — forordning vedrørende det produktionsår, der lå mellem det produktionsår, for hvilket forordningen var blevet annulleret, og tidspunktet for afsigelsen af annullationsdommen.

46. I den foreliggende sag skal det afgøres, om Kommissionen i henhold til EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1, er forpligtet til at træffe de nødvendige foranstaltninger til fuldbyrdelse af annullationsdommen, for så vidt angår andet, tredje og fjerde kvartal 1985. For andet kvartal foreligger der en udtrykkelig beslutning om afslag på ansøgningen og for tredje og fjerde kvartal stiltiende beslutninger, der i det væsentlige har samme indhold som den beslutning, Domstolen annullerede ved ovennævnte dom af 14. juli 1988 (sag 103/85, Peine-Salzgitter); disse beslutninger blev truffet efter den annullerede retsakts ikrafttræden og inden annullationsdommen.

47. Ifølge Domstolens ovennævnte dom af 26. april 1988 (forenede sager 97/86, 193/86,

99/86 og 215/86, Asteris m.fl. og Grækenland mod Kommissionen) skal de udtrykkelige eller stiltiende retsakter, der i det væsentlige har samme indhold som den annullerede retsakt, og som er udstedt mellem datoen for dennes ikrafttræden og annullationsdommen med henblik på anvendelsen af EØF-traktatens artikel 176, ligestilles med den annullerede retsakt. Denne løsning må udvides til at omfatte EKSF-traktatens artikel 34, for så vidt som den er affattet i vendinger svarende til dem i EØF-traktatens artikel 176, med hensyn til den pligt, der påhviler den institution, som har udstedt den annullerede retsakt, til at træffe de til fuldbyrdelse af dommen nødvendige foranstaltninger.

48. Det bemærkes, at sagsøgte i skrivelse af 12. juli 1985 over for sagsøgeren forpligtede sig til omgående at drage konsekvenserne af Domstolens eventuelle annullationsdomme og, i påkommende tilfælde, ændre de indtil da udstedte beslutninger. Ved at betegne denne forpligtelse som selvindlysende anerkendte Kommissionen udtrykkeligt, at den allerede den 12. juli 1985 var klar over sin forpligtelse til, i henhold til EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1, at træffe de nødvendige foranstaltninger til fuldbyrdelse af sådanne annullationsdomme, ikke blot for så vidt angår den annullerede retsakt, men også senere retsakter, der i det væsentlige havde samme indhold som den annullerede retsakt.

49. Med hensyn til den påstand, der principalt støttes på EKSF-traktatens artikel 34, følger det af ovenstående, at den første indsigelse til støtte for afvisningspåstanden ikke kan tages til følge, for så vidt som den angår de individuelle beslutninger vedrørende de sidste tre kvartaler i 1985.«

2. Vedrørende de sidste to kvartaler i 1986, hele 1987 og de første to kvartaler i 1988:

»58. Retten finder, at Kommissionen som følge af ovennævnte dom af 14. juli 1988 i de forenede sager 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 og 285/86 (Peine-Salzgitter m.fl.), hvorved Domstolen ikke blot annullerede artikel 5 i den generelle beslutning nr. 3485/85, men også de individuelle beslutninger af 30. december 1985 og 21. marts 1986 vedrørende de første to kvartaler i 1986, var forpligtet til i de retsakter, som allerede var udstedt på tidspunktet for annullationsdommens afsigelse, at ophæve de bestemmelser, der i det væsentlige havde samme indhold som dem, der var blevet kendt ugyldige, nemlig de individuelle beslutninger vedrørende de sidste to kvartaler i 1986, samtlige kvartaler i 1987 samt de første to kvartaler i 1988. De to sidstnævnte beslutninger havde i det væsentlige samme indhold som de annullerede individuelle beslutninger, idet de var udstedt til gennemførelse af artikel 5 i den generelle beslutning nr. 194/88, som var identisk med artikel 5 i den generelle beslutning nr. 3485/85, og som i øvrigt i lighed med sidstnævnte er blevet annulleret af Domstolen (ovennævnte dom af 14.6.1989, forenede sager 218/87 og 223/87 samt 72/88 og 92/88, Hoogovens).

59. Retten finder yderligere, at sagsøgte i sin skrivelse af 16. maj 1986 forpligtede sig over for sagsøgeren til omgående at drage konsekvenserne af Domstolens eventuelle annullationsdomme og, om fornødent, ændre de indtil da udstedte beslutninger. Ved at betegne denne forpligtelse som selvindlysende anerkendte Kommissionen udtrykkeligt, at den allerede den 16. maj 1986 var klar over, at den i henhold til EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1, havde pligt til at træffe de nødvendige foranstaltninger til fuldbyrdelse

af sådanne annullationsdomme, ikke blot for så vidt angår de annullerede retsakter, men også senere retsakter, der i det væsentlige havde samme indhold.

60. Retten finder videre, at såfremt Kommissionen i henhold til EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1, havde pligt til at træffe de nødvendige foranstaltninger til fuldbyrdelse af en annullationsdom, ikke blot for så vidt angår den annullerede retsakt, men også senere retsakter, som vedrører senere perioder, og som af samme grund er ulovlige, var den så meget desto mere forpligtet til at træffe sådanne foranstaltninger, for så vidt angår alle de til gennemførelse af en annulleret generel retsakt udstedte retsakter.

61. I det konkrete tilfælde fjernede Domstolen — ved at annullere artikel 5 i de generelle beslutninger nr. 3485/85 og nr. 194/88 i de ovennævnte domme af 14. juli 1988 (forenede sager 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 og 285/86, Peine-Salzgitter m.fl.) og 14. juni 1989 (forenede sager 218/87 og 223/87 samt 72/88 og 92/88, Hoogovens) — retsgrundlaget for de individuelle beslutninger vedrørende de sidste to kvartaler i 1986, samtlige kvartaler i 1987 samt de første to kvartaler i 1988 fra ikrafttrædelsestidspunktet for de annullerede generelle bestemmelser. Følgelig var Kommissionen med henblik på fuldbyrdelsen af disse annullationsdomme forpligtet til at træffe de samme foranstaltninger som dem, den ville have været forpligtet til at træffe, hvis de individuelle beslutninger selv var blevet annulleret.

62. Det kan herefter fastslås, at ligesom den første indsigelse til støtte for afvisningspåstanden måtte forkastes, for så vidt som den angår de individuelle beslutninger vedrørende de sidste tre kvartaler i 1985, må den også forkastes, for så vidt som den angår de individuelle beslutninger vedrørende tredje og fjerde kvartal 1986, samtlige kvartaler i 1987 samt de første to kvartaler i 1988.«

Med hensyn til det andet anbringende udtalte Retten:

»65. Det bemærkes, at Domstolen i ovennævnte dom af 14. juli 1988 i de forenede sager 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 og 285/86 (Peine-Salzgitter m.fl.) blot annullerede artikel 5 i den generelle beslutning nr. 3485/85 samt de individuelle beslutninger af 30. december 1985 og 21. marts 1986 uden derved at fastslå, at de annullerede bestemmelser var behæftet med en mangel, der kunne begrunde ansvar for Fællesskabet. Også i ovennævnte dom af 14. juli 1988 i sag 103/85 (Peine-Salzgitter) annullerede Domstolen blot den individuelle beslutning af 11. juni 1985, der var udstedt i medfør af artikel 14 i den generelle beslutning nr. 234/84, uden derved at fastslå, at den individuelle beslutning var behæftet med en mangel, der kunne begrunde ansvar for Fællesskabet.

66. Retten finder, at når en virksomhed efter en annullationsdom udøver sin søgsmålsret alene med henblik på at få fastslået, at Fællesskabet er ansvarligt for en mangel, og at virksomheden herved har lidt en direkte og særlig skade, kan erstatningssagen, jf. EKSF-traktatens artikel 34, stk. 2, først anlægges efter udløbet af en rimelig frist efter afsigelsen af den dom, hvorved det fastslås, at der foreligger en mangel, således at Kommissionen har mulighed for at træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre en rimelig genoprettelse af skaden eller, om fornødent, at tilstå en passende erstatning.

67. Med den foreliggende sag er der imidlertid først og fremmest nedlagt påstand om, at det fastslås, at der foreligger en mangel, som

begrunder ansvar for Fællesskabet, og at sagsøgeren har lidt en direkte og særlig skade, jf. artikel 34, stk. 1.

68. Det er således for tidligt, at sagsøgeren samtidig har nedlagt påstand om, at sagsøgte tilpligtes at betale et beløb på 77 603 528 DM i henhold til artikel 34, stk. 2, hvorfor påstanden må afvises.

69. Det kan herefter fastslås, at sagsøgerens påstand i henhold til EKSF-traktatens artikel 34 kan antages til realitetsbehandling, for så vidt som det herved ønskes fastslået, at de individuelle beslutninger vedrørende samtlige kvartaler i 1985, 1986 og 1987 og de første to kvartaler i 1988 er behæftet med en mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet, og at de har forårsaget den af sagsøgeren påberåbte direkte og særlige skade. Derimod har sagsøgeren på et for tidligt tidspunkt nedlagt påstand om erstatning for disse kvartaler.«

D — *Rettens afgørelse vedrørende realiteten*

For så vidt angår realiteten gennemgik Retten successivt reglerne om arten af den mangel, der kræves for at begrunde ansvar for Fællesskabet inden for rammerne af EKSF-traktaten, følgerne af, at Domstolen i dommen af 14. juli 1988 (sag 103/85, Peine-Salzgitter) fastslog, at Kommissionens individuelle beslutning var ulovlig, og følgerne af, at Domstolen i dommene af 14. juli 1988 (forenede sager 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 og 285/86, Peine-Salzgitter m.fl.) og 14. juni 1989 (forenede sager 218/87 og 223/87 samt 72/88 og 92/88, Hoogovens m.fl.) fastslog, at sagsøgeren måtte antages at have lidt en direkte og særlig skade.

Med hensyn til det første punkt udtalte Retten:

»71. Sagsøgeren har gjort gældende, at Domstolens praksis vedrørende EØF-traktatens artikel 215, stk. 2, som følge af de strukturelle forskelle mellem denne bestemmelse og EKSF-traktatens artikel 34 ikke kan overføres på den foreliggende sag, der er anlagt i medfør af sidstnævnte bestemmelse. Sagsøgeren tilføjer, at der allerhøjest kan være en vis sammenhæng mellem EØF-traktatens artikel 215, stk. 2, og EKSF-traktatens artikel 40, stk. 1. Endelig har sagsøgeren under den mundtlige forhandling yderligere anført, at EKSF-traktatens forfattere antog, at Kommissionens beslutninger ifølge EKSF-traktaten i væsentlig grad kun var af rent administrativ karakter, og at dette var grunden til, at beføjelserne i henhold til denne traktat næsten udelukkende var blevet tillagt Kommissionen og ikke Rådet. Følgelig kan Domstolens praksis vedrørende EØF-traktatens artikel 215, stk. 2, der vedrører retsanordnende bestemmelser, ikke som sådan overføres på anvendelsen af EKSF-traktatens artikel 34.

72. Sagsøgte har heroverfor anført, at det for at anvende EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1, er nødvendigt at tage udgangspunkt i Domstolens praksis vedrørende EØF-traktatens artikel 215, stk. 2, for at fastlægge begrebet 'mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet', såfremt der foreligger en ulovlig generel retsakt. Det er baggrunden for sagsøgtes

udtalelse om, at Fællesskabet kun ifalder ansvar som følge af en generel retsakt eller enhver anden retsakt, der indebærer beslutninger vedrørende den økonomiske politik og udøvelsen af skønsbeføjelser, såfremt der foreligger en tilstrækkelig kvalificeret krænkelse af en højere retsregel til beskyttelse af private, eller såfremt den pågældende institution åbenbart og groft har overskredet grænserne for udøvelsen af sine beføjelser. Under henvisning til Domstolens dom af 5. december 1979 (sag 143/77, Scholten-Honig mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 3583) har sagsøgte tilføjet, at Fællesskabet kun ifalder ansvar, såfremt den pågældende institutions 'adfærd ... kan betegnes som grænsende til vilkårlighed'.

73. Retten skal afgøre, om der for at fastlægge begrebet 'mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet', jf. EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1, skal tages udgangspunkt i de af Domstolen fastsatte kriterier i dens praksis vedrørende de ved EØF-traktatens artikel 215, stk. 2, indførte ansvarsregler, eller om forskellen mellem EKSF- og EØF-traktaterne indebærer forskellige ansvarsregler.

74. Det bemærkes indledningsvis, at der ifølge Domstolens praksis kun kan foreligge en mangel, som begrunder ansvar for Fællesskabet, jf. EØF-traktatens artikel 215, stk. 2, såfremt der foreligger en tilstrækkelig kvalificeret krænkelse af en højere retsregel til beskyttelse af private (jf. Domstolens domme af 2.12.1971, sag 5/71, Aktien-Zuckerfabrik Schöppenstedt mod Rådet, Sml. 1971, s. 275, org. ref.: Rec. s. 975, af 24.10.1973, sag 43/72, Merkur-Aussenhandels-GmbH mod Kommissionen, Sml. s. 1055, af 13.11.1973, forenede sager 63/72-69/72, Wilhelm Werhahn Hansamühle m.fl. mod Rådet, Sml. s. 1229, af 2.7.1974, sag 153/73, Holtz m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 675, af 31.3.1977, forenede sager 54/76-60/76, Compagnie industrielle et agricole du comté de Lohéac m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 645, af 25.5.1978, forenede sager 83/76 og 94/76, 4/77, 15/77 og 40/77, Bayerische HNL Vermehrungsbetriebe GmbH und Co. KG m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 1209), eller såfremt den institution, der har udstedt den ulovlige retsakt, åbenbart og groft har overskredet grænserne for udøvelsen af sine beføjelser (jf. Domstolens ovennævnte dom af 25.5.1978, Bayerische HNL, samt Domstolens domme af 4.10.1979, sag 238/78, Ireks-Arkady GmbH mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 2955, af 4.10.1979, forenede sager 241/78, 242/78 og 245/78-250/78, DGV, Deutsche Getreideverwertung und Rheinische Kraftfutterwerke GmbH m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 3017, af 5.12.1979, forenede sager 116/77 og 124/77, G. R. Amylum NV m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 3497, og af 26.6.1990, sag C-152/88, Sofrimport SARL mod Kommissionen, Sml. I, s. 2477).

75. Hvis man læser EKSF-traktatens artikel 33 og 34 i sammenhæng, fremgår det for det første, at en kommissionsbeslutning ikke kan annulleres i henhold til artikel 33 på grundlag af en vurdering af de økonomiske kendsgerninger eller omstændigheder, som danner grundlag for beslutningen, medmindre det gøres gældende, at Kommissionen har gjort sig skyldig i magtfordrejning eller åbenbart har tilsidesat traktatens bestemmelser eller en hvilken som helst retsregel vedrørende dens gennemførelse. For det andet fremgår det, at

en annullation af en kommissionsbeslutning kun kan begrunde ansvar for Fællesskabet, jf. artikel 34, såfremt beslutningen har forårsaget en direkte og særlig skade, og den kompetente retsinstans har fastslået, at den annullerede beslutning var behæftet med en mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet.

76. Heraf følger, at Domstolens blotte annullation af en generel retsakt udstedt af Kommissionen ikke er tilstrækkelig til at begrunde ansvar for Fællesskabet, jf. EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1.

77. Herved bemærkes, at dette resultat, der kan udledes af selve ordlyden af EKSF-traktaten, ligger meget tæt på, hvad Domstolen inden for rammerne af EØF-traktaten har antaget vedrørende Fællesskabets ansvar som følge af ulovlige generelle retsakter.

78. Når henses til nødvendigheden af inden for et fælles retssystem — der ganske vist hviler på tre forskellige traktater — i videst muligt omfang at sikre en ensartet anvendelse af fællesskabsretten, for så vidt angår Fællesskabets ansvar uden for kontraktforhold som følge af ulovlige generelle retsakter samt sammenhængen mellem de retsbeskyttelsessystemer, der er indført ved de forskellige traktater (jf. senest dom af 22.2.1990, sag C-221/88, Busseni mod Kommissionen, Sml. I, s. 519, præmis 13-16), er det hensigtsmæssigt i tilfælde af, at der foreligger en ulovlig generel retsakt, at fortolke begrebet 'mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet', jf. EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1, i lyset af de kriterier, Domstolen har fastsat i sin praksis vedrørende EØF-traktatens artikel 215, stk. 2.«

For så vidt angår følgerne af, at Domstolen i ovennævnte dom af 14. juli 1988 fastslog, at Kommissionens beslutning var ulovlig, udtalte Retten:

»86. Det bemærkes, at Kommissionens individuelle beslutning af 11. juni 1985 om ikke at tilpasse sagsøgerens kvoter for første kvartal 1985, jf. artikel 14 i den generelle beslutning nr. 234/84, blev annulleret af Domstolen, jf. EKSF-traktatens artikel 33, som følge af Kommissionens tilsidesættelse af en retsregel vedrørende traktatens gennemførelse, og at Fællesskabet som følge af Domstolens annullation af en individuel beslutning kun ifalder ansvar i henhold til artikel 34, når det yderligere er fastslået, at beslutningen er behæftet med en mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet.

87. De individuelle beslutninger vedrørende de sidste tre kvartaler i 1985 må ligestilles med ovennævnte individuelle beslutning vedrørende første kvartal 1985, for så vidt som Kommissionen for disse beslutningers vedkommende var forpligtet til at drage samme konsekvenser som for den annullerede.

88. Det bemærkes yderligere, at Fællesskabet kun kan ifalde ansvar for sine individuelle beslutninger om ikke at tilpasse kvoterne for samtlige kvartaler i 1985, såfremt Kommissionen åbenbart og groft har overskredet grænserne for udøvelsen af sine beføjelser.

89. Retten skal for det første udtale, at Kommissionen, når henses til Domstolens ovennævnte dom af 22. juni 1983 (sag 317/82, Usine Gustave Boël), ikke kunne

være uvidende om, at den ved udstedelsen af beslutningerne om ikke at tilpasse kvoterne ikke var bemyndiget til, ved afgørelsen af, om der forelå usædvanlige vanskeligheder, at tage hensyn til situationen for andre produktgrupper, hvorfor den ikke gyldigt kunne støtte sin afgørelse på det forhold, at virksomheden i det hele havde overskud.

90. Heraf følger, at Kommissionens fortolkning var behæftet med en åbenbar fejl, når henses til ordlyden af artikel 14 i den generelle beslutning nr. 234/84 og til Domstolens fortolkning af denne bestemmelse.

91. Desuden forstærkes karakteren af denne fejl af to forhold: dels af, at Kommissionen efter at have fortolket bestemmelserne i 1984 uden at tage hensyn til, at sagsøgeren som helhed havde overskud, uden påviselig grund skiftede mening med virkning fra 1985, dels af, at det som fastslået af Domstolen i ovennævnte dom af 14. juli 1988 (sag 103/85, Peine-Salzgitter), fremgår af sagen, at Kommissionen i adskillige tilfælde tildelte tillægskvoter i henhold til artikel 14, selv om de pågældende virksomheder havde overskud.

92. Det er herefter ubestrideligt, at sagsøgte tilsidesatte princippet om ligebehandling af erhvervsdrivende.

93. Dernæst skal Retten udtale, at Domstolen i ovennævnte dom af 15. januar 1985 (sag 250/83, Finsider) klart havde fastsat princippet om, at alene virksomheder, som har modtaget støtte, der kan forsinke strukturomlægningen, kan miste retten til tillægskvoter, som også kan hæmme tilskyndelsen til strukturomlægning.

94. Ved udstedelsen af beslutningerne om ikke at tilpasse kvoterne for samtlige kvartaler i 1985 kunne sagsøgte derfor ikke være uvidende om, at den virkning, som en støtte kan have for en virksomheds resultatopgørelse, ikke kan anses for et gyldigt kriterium til karakterisering af støtte til dækning af driftstab, jf. artikel 14, idet enhver støtte kan føre til, at eventuelle driftstab helt eller delvis udlignes.

95. Heraf følger, at den af sagsøgte begåede fejl ved fortolkningen af begrebet driftstab ikke kan undskyldes.

96. Det kan således fastslås, at sagsøgte ved over for sagsøgeren at afslå at anvende artikel 14 i den generelle beslutning nr. 234/84, for så vidt angår samtlige kvartaler i 1985, åbenbart og groft har overskredet grænserne for sit skøn i forbindelse med gennemførelsen af produktionskvotesystemet, jf. EKSF-traktatens artikel 58, stk. 2, og at sagsøgte derfor har truffet en beslutning, som er behæftet med en mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet, jf. EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1.«

Med hensyn til følgerne af, at Domstolen i ovennævnte domme af 14. juli 1988 i de forenede sager Peine-Salzgitter m.fl. og af 14. juni 1989 i de forenede sager Hoogovens m.fl. fastslog, at der forelå retlige mangler, udtalte Retten:

»107. Det bemærkes, at ifølge EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1, kan der først gøres ansvar gældende over for Fællesskabet for en af Domstolen annulleret beslutning, når Domstolen yderligere har fastslået, at beslutningen var behæftet med en mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet. Fællesskabet ifalder ikke ansvar som følge af den blotte annullation af en beslutning.

108. Det skal derfor afgøres, om Kommissionens annullerede beslutning blev udstedt på grundlag af en fejlagtig, men undskyldelig opfattelse af et uløst retsproblem, eller om beslutningen tværtimod var udtryk for Kommissionens åbenbare og grove — og dermed uundskyldelige — overskridelse af grænserne for udøvelsen af dens beføjelser.

109. Det bemærkes i denne forbindelse, at Domstolen i ovennævnte dom af 14. juli 1988 (forenede sager 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 og 285/86, Peine-Salzgitter m.fl.) udtalte, at Kommissionen ved ikke at foretage den ændring af I:P-forholdet, som den fandt nødvendig med henblik på at fastsætte kvoterne på et rimeligt grundlag, havde begået magtfordrejning. Ved at fastslå, at artikel 5 i den generelle beslutning nr. 3485/85 var ulovlig som følge af magtfordrejning, underkendte Domstolen klart på grundlag af EKSF-traktatens artikel 33, stk. 1, andet afsnit, en generel retsregel karakteriseret ved udøvelsen af vide skønsbeføjelser. Den samme betragtning kan gøres gældende over for artikel 5 i den generelle beslutning nr. 194/88, der af samme grund blev annulleret i henhold til Domstolens ovennævnte dom af 14. juni 1989 (forenede sager 218/87 og 223/87 samt 78/88 og 92/88, Hoogovens), idet sidstnævnte artikel 5 var identisk med artikel 5 i den generelle beslutning nr. 3485/85.

110. Domstolen fastslog, at de individuelle beslutninger om fastsættelse for hvert kvartal af sagsøgerens produktions- og leveringskvoter, jf. artikel 5 i den generelle beslutning nr. 3485/85, henholdsvis artikel 5 i den generelle beslutning nr. 194/88, måtte annulleres, da de måtte anses for beslutninger til gennemførelse af de nævnte generelle beslutninger. Følgelig måtte disse beslutninger være behæftet med samme magtfordrejning som de generelle beslutninger, der dannede retsgrundlaget herfor.

111. Retten finder, at den af Domstolen fastslåede magtfordrejning samt den klare tilsidesættelse dels af EKSF-traktatens artikel 58, stk. 2, dels af lighedsprincippet under de foreliggende omstændigheder må betegnes som en mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet, jf. EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1.

112. Det bemærkes således for det første, at Domstolen i ovennævnte dom af 11. maj 1983 (sag 244/81, Klöckner-Werke) klart fastslog, at Rådets samtykke kun var nødvendigt for at indføre en produktionskvoteordning på grundlag af EKSF-traktatens artikel 58, idet Kommissionen ikke overskrider sine beføjelser efter artikel 58 ved at fastsætte forskellige referenceproduktioner og -mængder med henblik på, ved anvendelsen af de gældende reduktionssatser, at fastsætte produktionskvoten, henholdsvis den del af produktionen, som kan leveres på det fælles marked.

113. Det bemærkes for det andet, at Kommissionen selv i sag 119/81 (jf. Domstolens dom af 7.7.1982, sag 119/81, Klöckner-Werke

mod Kommissionen, Sml. s. 2627) anførte, at 'kravet om samtykke i henhold til artikel 58 opfyldes således, når Rådet i princippet har godkendt indførelsen af et kvotesystem', og at det 'ikke [er] påkrævet, at Rådet udtaler sig om udformningen af systemet i enkeltheder'.

114. Det bemærkes for det tredje, at Domstolen i dom af 21. februar 1984 (forenede sager 140/82, 146/82, 221/82 og 226/82, Walzstahl m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 951) udtalte, at Kommissionens beføjelser i henhold til EKSF-traktaten bliver brugt på en måde, der er i strid med deres legale formål, dersom Kommissionen udelukkende eller dog i det mindste overvejende anvender dem med det formål at omgå en fremgangsmåde, der særligt er fastsat ved traktaten for at imødegå de problemer, som Kommissionen skal løse.

115. I den foreliggende sag undersøgte Kommissionen først den særlige situation for virksomhederne Peine-Salzgitter og Hoogovens, hvorefter den under forhandlinger med de berørte virksomheder i Det Rådgivende Udvalgs regi og navnlig i sin meddelelse til Rådet af 25. september 1985 fastslog, at I:P-forholdet for disse virksomheder burde tilpasses med henblik på at fastsætte kvoterne på et rimeligt grundlag. Alligevel vedtog Kommissionen ikke i medfør af EKSF-traktatens artikel 58, stk. 2, de nødvendige bestemmelser til at gennemføre denne konklusion. Selv om Rådet allerede principielt havde givet sit samtykke til indførelsen af et kvotesystem, begrænsede Kommissionen sig til at forelægge Rådet et forslag på grundlag af artikel 58, stk. 1, selv om den ikke kunne være uvidende om, at det ikke var nødvendigt, at Rådet udtalte sig om fastsættelsen af produktions- og referencemængderne med henblik på, ved anvendelse af de gældende reduktionssatser, at fastsætte produktions- og leveringskvoterne for virksomhederne.

116. Da sagsøgte ikke indhentede Rådets samtykke, udstedtes de generelle beslutninger nr. 3485/85 og nr. 194/88 uden ændring af leveringskvotesystemet.

117. Herefter finder Retten, at Kommissionen måtte være vidende om sin pligt til på eget ansvar at fastsætte leveringskvoterne på et rimeligt grundlag og derved til enhver tid nøje overholde lighedsprincippet, for så vidt angår byrder pålagt af det offentlige (jf. dom af 13.7.1961, forenede sager 14/60, 16/60, 17/60, 20/60, 24/60, 26/60 og 27/60 samt 1/61, Meroni m.fl. mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1964, s. 257). Kommissionen kunne heller ikke være uvidende om, at princippet om en rimelig fordeling af leveringskvoterne — som følge af Kommissionens tilsidesættelse af denne pligt — ikke blev overholdt, for så vidt angår et begrænset antal virksomheder, hvis I:P-forhold var blevet usædvanlig ugunstigt.

118. Heraf følger, at Kommissionen ved at udstede artikel 5 i den generelle beslutning nr. 3485/85 og de individuelle beslutninger, der er udstedt til gennemførelse af denne bestemmelse, samt artikel 5 i den generelle beslutning nr. 194/88 og de individuelle beslutninger, der er udstedt til gennemførelse heraf, åbenbart og groft har overskredet grænserne for sine beføjelser i forbindelse

med gennemførelsen af produktionskvotesystemet, jf. EKSF-traktatens artikel 58, stk. 2. Der foreligger således en mangel, der kan tilskrives Kommissionen, og som begrunder ansvar for Fællesskabet i henhold til EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1.«

Med hensyn til den af Peine-Salzgitter påberåbte skade undersøgte Retten, om virksomheden — som følge af de beslutninger, som var behæftet med en mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet — var blevet påført en direkte og særlig skade i form af forskellen mellem de indtægter, virksomheden kunne have oppebåret, hvis Kommissionen behørigt havde tildelt den en større leveringskvote for Fællesskabets marked, hvor priserne var højere, og de indtægter, virksomheden faktisk oppebar, fordi den var forpligtet til at sælge til lavere priser i tredjelande.

Retten udtalte sig således om skadens direkte karakter:

»122. Retten finder, at selv om det, på den ene side, er korrekt, at virksomhederne til støtte for deres krav om tabsdækning ikke kan påberåbe sig restriktive foranstaltninger, som er truffet inden for rammerne af kvotesystemet med henblik på en sanering af markedet og en forbedring af virksomhedernes rentabilitet på langt sigt, kan Kommissionen, på den anden side, ikke frigøre sig fra sit ansvar, alene fordi gunstige konjunkturer i stålsektoren efter kvotesystemets udløb har gjort det muligt for de virksomheder, der er kommet uskadt gennem krisen, igen at realisere en fortjeneste.

123. Selv om den oprindelige skade bl.a. blev forårsaget af de generelle beslutninger nr. 3485/85 og nr. 194/88, der blev underkendt, har Domstolen dog også annulleret visse individuelle beslutninger, fordi de var behæftet med samme mangel som den generelle beslutning nr. 3485/85, ligesom alle de øvrige individuelle beslutninger — skønt de ikke er annulleret — blev ulovlige af samme grund, og de ville derfor have lidt samme skæbne, hvis de var blevet prøvet under et annullationssøgsmål for Domstolen. For så vidt angår 1985, blev skaden forårsaget af en af Domstolen annulleret individuel beslutning samt af tre andre individuelle beslutninger, som — skønt de ikke blev annulleret — var behæftet med samme mangel.

124. Yderligere skyldtes den skade, der blev påført Peine-Salzgitter, ikke prisfaldet for stål på bestemte markeder i tredjelande, men derimod, at virksomheden som følge af en række ulovlige kommissionsbeslutninger var forpligtet til at afsætte sin produktion på disse markeder til tabsgivende priser.

125. Endelig bemærkes, at sagsøgeren ikke har krævet tildeling af de relative markedsandele, virksomheden hævder at have mistet i forhold til sine konkurrenter, der uberettiget fik tildelt de leveringskvoter, som man ulovligt havde nægtet sagsøgeren, men en økonomisk udligning af de direkte tab, der var forårsaget af de ulovlige beslutninger, som var behæftet med en fejl, der begrunder ansvar for Fællesskabet.

126. Det må derfor fastslås, at Kommissionens culpøse adfærd forårsagede den af sagsøgeren påberåbte skade.«

Retten udtalte sig således om skadens særlige karakter:

»131. Det bemærkes, at begrebet 'særlig skade' relateres dels til skadens specielle intensitet, dels til, at den berører et begrænset antal erhvervsdrivende, der kan bestemmes.

132. Med hensyn til den særlige karakter af den skade, der blev forårsaget af anvendelsen af artikel 5 i den generelle beslutning nr. 3485/85, henvises til ovennævnte dom af 14. juli 1988 (forenede sager 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 og 285/86, Peine-Salzgitter m.fl.), hvori Domstolen udtalte, at 'det er ubestridt, at de ugunstige I:P-forhold skaber særlige økonomiske vanskeligheder for sagsøgerne'. Det kan heraf udledes, at den skade, der skyldes den ansvarspådragende mangel, hvormed Kommissionens ulovlige beslutninger var behæftet, langt overskrider, hvad der med rimelighed kan kræves af den enkelte erhvervsdrivende, hvis økonomiske interesser lider skade som følge af en ulovlig generel retsakt, uden at der kan gøres krav på erstatning fra det offentlige.

133. Yderligere er kravet om, at retsakten skal berøre et begrænset antal erhvervsdrivende, der nærmere skal kunne bestemmes, også opfyldt, idet ni jern- og stålvirksomheder, hvis navn er opgivet, har haft betydelige vanskeligheder som følge af et særlig ugunstigt I:P-forhold.

134. Med hensyn til den særlige karakter af den skade, der skyldes den annullerede beslutning af 11. juni 1985 og beslutningerne vedrørende de sidste tre kvartaler i samme år om ikke at tilpasse leveringskvoterne i overensstemmelse med artikel 14 i den generelle beslutning nr. 234/84, bemærkes først, at Kommissionen i en skrivelse af december 1988 til sagsøgeren selv vurderede tillægget i henhold til artikel 14 til 7 000 tons pr. kvartal for 1985, hvilket stemte overens med sagsøgerens egen vurdering af tillægget. Denne skade overskrider langt, hvad der med rimelighed kan kræves af en erhvervsdrivende.

135. Dernæst bemærkes, at betingelsen om, at de mangelfulde afgørelser skal berøre et begrænset antal erhvervsdrivende, der nærmere kan bestemmes, også er opfyldt, idet alene Peine-Salzgitter fik afslag fra Kommissionen på ansøgningen om tilpasning af I:P-forholdet for 1985, jf. artikel 14 i den generelle beslutning nr. 234/84, hvilket ikke er bestridt af Kommissionen.

136. Det er således godtgjort, at Kommissionen uden begrundelse har tilsidesat princippet om ligebehandling af de erhvervsdrivende, at denne tilsidesættelse har ramt en begrænset og klart identificeret gruppe af erhvervsdrivende, og at den påståede skade går ud over grænserne for de økonomiske risici, som er forbundet med virksomhed i den pågældende sektor (jf. Domstolens domme af 4.10.1979 i ovennævnte sag 238/78, Ireks-Arkady, og i ovennævnte forenede sager 241/78, 242/78 og 245/78-250/78, DGV, samt i de forenede sager 261/78 og 262/78, Interquell Stärke-Chemie mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 3045).«

Herefter fastslog Retten:

»1. Følgende beslutninger, truffet af Kommissionen, er behæftet med en mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet:

a) de beslutninger, hvorved Kommissionen i medfør af artikel 14 i den generelle beslutning nr. 234/84/EKSF afslog at foretage en tilpasning af sagsøgerens kvoter for produkter i gruppe III for de fire kvartaler i 1985

b) de beslutninger, hvorved Kommissionen i medfør af artikel 5 i de generelle beslutninger nr. 3485/85/EKSF og nr. 194/88/EKSF fastsatte sagsøgerens leveringskvoter for produkter i grupperne Ia, Ib, Ic og III fra tredje kvartal 1986 til og med andet kvartal 1988.

2. Sagsøgeren er blevet påført en direkte og særlig skade ved beslutningerne.

3. Sagsøgte frifindes for kravet om betaling af 77 603 528 DM med renter, da det er for tidligt fremsat.

4. Sagen hjemvises til Kommissionen, som har pligt til at træffe forholdsregler, der er egnet til at sikre en rimelig genoprettelse af den skade, der er en direkte følge af ovennævnte individuelle beslutninger, og til, om fornødent, at tilstå en passende erstatning.

5. Kommissionen betaler sine egne omkostninger og 90% af sagsøgerens. Sagsøgeren betaler 10% af sine egne omkostninger.«

II — Appelsagens genstand og parternes påstande

Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 3. september 1991 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som Rettens ovennævnte dom var blevet forkyndt for den 1. juli 1991, iværksat appel af denne dom under påberåbelse af, at den er i strid med fællesskabsretten.

Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Rettens dom af 27. juni 1991 i sag T-120/89 ophæves.

— Kommissionen frifindes i den af Stahlwerke Peine-Salzgitter AG for Retten anlagte sag.

— Stahlwerke Peine-Salzgitter AG tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Stahlwerke Peine-Salzgitter AG har nedlagt følgende påstande:

— Kommissionens appel forkastes.

— Det fastslås, at de kommissionsbeslutninger, der er nævnt i Rettens domskonklu-

sion, er behæftet med en mangel, der begrunder ansvar for Fællesskabet.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger i første og anden instans.

III — Sammenfatning af parternes anbringender og argumenter

Kommissionen har til støtte for sine påstande fremsat en række anbringender, hvorefter den af Stahlwerke Peine-Salzgitter AG i første instans anlagte sag burde have været afvist, Retten har anlagt en urigtig fortolkning af reglerne om arten af den mangel, der skal foreligge, for at Fællesskabet ifalder ansvar, principperne om, hvornår Fællesskabet ifalder ansvar — for så vidt angår følgerne af såvel den ifølge Domstolens første dom af 14. juli 1988 fastslåede ulovlighed som af de i den anden dom af 14. juli 1988 og i dommen af 14. juni 1988 fastslåede ulovligheder — er forkert anvendt, og der, endelig, ikke foreligger nogen direkte og særlig skade.

A — *Formaliteten i sagen i første instans*

Kommissionen har anført, at et søgsmål i henhold til EKSF-traktatens artikel 34 kun kan antages til realitetsbehandling, såfremt der foreligger en forudgående annullationsafgørelse i henhold til EKSF-traktatens artikel 33, hvilken betingelse ikke er opfyldt for den række beslutninger, som Peine-Salzgitter havde anfægtet i første instans.

Ved at støtte sig på ligheden mellem ordlyden af EKSF-traktatens artikel 34 og EØF-traktatens artikel 176 har Retten ifølge Kommissionen givet den af Domstolen valgte løsning i dommen af 26. april 1988 (forenede sager 97/86, 193/86, 99/86 og 215/86, Asteris mod Kommissionen, Sml. s. 2181) en større rækkevidde, end denne afgørelse kan bære. EØF-traktatens artikel 176, som dommen udtrykkeligt vedrører, kan nemlig kun ligestilles med andet punktum i EKSF-traktatens artikel 34, stk. 1, vedrørende Kommissionens pligt til at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at opfylde annullationsafgørelsen. Artikel 176 afviger derimod fra tredje punktum i artikel 34, stk. 1, vedrørende betingelserne for at admittere et erstatningssøgsmål til genoprettelse af den af en virksomhed lidte skade.

Kommissionen har tilføjet, at dens skrivelser af 12. juli 1985 og 16. maj 1986, som i øvrigt ikke indeholdt noget løfte om erstatning fra Kommissionen, under ingen omstændigheder kan træde i stedet for de i EKSF-traktatens artikel 34 omhandlede annullationsafgørelser.

Stahlwerke Peine-Salzgitter AG har anført, at det er med føje, at Retten som en logisk følge af præmisserne i ovennævnte Asteris-dom har fastslået, at i henhold til såvel EKSF-traktatens artikel 34 som EØF-traktatens artikel 176 skal de udtrykkelige eller stiltiende retsakter, der i det væsentlige har samme indhold som den annullerede retsakt, og som er udstedt mellem datoen for dennes ikrafttræden og annullationsdommen, ligestilles med den annullerede retsakt.

Peine-Salzgitter har videre anført, at Kommissionens skrivelser af 12. juli 1985 og 16. maj 1986 indeholder et klart løfte om at

behandle virksomheden, som om Domstolen også havde afsagt dom vedrørende de ikke-anfægtede beslutninger.

Endelig har virksomheden under henvisning til Domstolens dom af 30. januar 1992 (forenede sager C-363/88 og C-364/88, Finsider mod Kommissionen, Sml. I, s. 359) gjort gældende, at EKSF-traktatens artikel 34 og 40 kan anvendes sideløbende. Såfremt det måtte antages, at virksomheden ikke på grundlag af artikel 34 kan rejse søgsmål til genoprettelse af den skade, den har lidt som følge af de ikke-anfægtede beslutninger, kan virksomheden anlægge sag på grundlag af artikel 40, som den i øvrigt udtrykkeligt subsidiært har påberåbt sig i den oprindelige stævning.

B — *Ansvarspådragende mangel*

Kommissionen har med henblik på anvendelsen af ansvarsordningen efter EKSF-traktatens artikel 34 tilsluttet sig henvisningen til de kriterier, Domstolen inden for rammerne af EØF-traktatens artikel 215, stk. 2, har fastsat i sine domme vedrørende Fællesskabets ansvar som følge af retsstridige generelle retsakter, men tilføjet, at Retten på flere punkter har fraveget denne praksis.

For det første kræves der ifølge denne praksis ikke blot en tilstrækkelig »grov« krænkelse af en højere retsregel, men en tilstrækkelig »kvalificeret« krænkelse, idet krænkelsens grovhed ikke er det eneste kriterium til karakterisering af den ulovlige retsakt.

For det andet anser Retten med urette en utilstrækkelig kvalificeret krænkelse af en højere retsregel til beskyttelse af private og en åbenbar og grov overskridelse af grænserne for udøvelsen af en fællesskabsinstitutions beføjelser for alternative kriterier.

For det tredje har Retten ikke præciseret, at Fællesskabet kun »undtagelsesvis« kan ifalde ansvar i en retlig sammenhæng, som er kendetegnet ved udøvelsen af »en vid skønsbeføjelse, der er absolut nødvendig ...«.

Under henvisning til Domstolens ovennævnte dom af 30. januar 1992 i sagen Finsider mod Kommissionen har Kommissionen i replikken yderligere anført, at Fællesskabet kun ifalder ansvar i henhold til EKSF-traktaten, såfremt der foreligger en særlig mangel, hvis karakterisering afhænger af de områder, hvor fællesskabsinstitutionen griber ind, og af betingelserne herfor samt navnlig af institutionens skønsbeføjelser ifølge de relevante bestemmelser. For så vidt som Kommissionen således objektivt set rådede over vide skønsbeføjelser til at træffe alle de omtvistede beslutninger, kan Fællesskabet kun ifalde ansvar under snævert fastsatte betingelser, også selv om de pågældende retsakter ikke er generelle.

Stahlwerke Peine-Salzgitter AG har for det første anført, at de omtvistede beslutninger i modsætning til det af Kommissionen anførte er forvaltningsakter, der ikke kan anses for generelle retsakter, der indebærer beslutninger vedrørende økonomisk politik og udøvelse af skønsbeføjelser i den betydning, der fremgår af Domstolens praksis vedrørende EØF-traktaten.

Peine-Salzgitter har herefter gjort gældende, at selv under henvisning til denne praksis kan Rettens dom ikke anfægtes hverken med hensyn til udtrykkene »tilstrækkelig grov krænkelse« og »tilstrækkelig kvalificeret krænkelse«, som Domstolen anvender uden at skelne mellem de to begreber [1], eller med hensyn til betingelsen for, at institutionen åbenbart og groft har overskredet grænserne for udøvelsen af sine beføjelser, der bedømmes som en konkretisering af en tilstrækkelig grov krænkelse af en højere retsregel.

Endelig har virksomheden i duplikken under henvisning til ovennævnte dom i Finsidersagen anført, at der, for at Fællesskabet ifalder ansvar, ifølge Domstolens praksis ikke kan stilles samme strenge krav, når der er tale om EKSF-traktaten, som når der er tale om EØF-traktaten, for så vidt angår ulovlige generelle retsakter. Virksomheden har tilføjet, at beslutninger som de her omtvistede normalt ikke hviler på et frit skøn.

C — *Følgerne af de retlige mangler, som Domstolen har fastslået i den første dom af 14. juli 1988*

Kommissionen har anført, at Retten i den appellerede afgørelse på tre punkter ikke har anvendt principperne for, at Fællesskabet ifalder ansvar, korrekt.

For det første har Retten kun undersøgt en del af betingelsen for en »åbenbar og grov« overskridelse af grænserne for udøvelsen af institutionens kompetence, idet den ikke behandlede spørgsmålet om krænkelsens grovhed.

For det andet har Retten anlagt en fejlagtig fortolkning af den første del af denne betingelse vedrørende krænkelsens åbenbare karakter, idet den anlagde subjektive kriterier, selv om dette spørgsmål ifølge Domstolens praksis skal løses på grundlag af objektive kriterier.

For det tredje kan denne betingelse ikke påberåbes. Det kan navnlig ikke bebrejdes Kommissionen, at den ikke har taget hensyn til Domstolens fortolkning i dommen af 22. juni 1983 (sag 317/82, Usine Gustave Boël mod Kommissionen, Sml. s. 2041) som grundlag for afgørelsen af, om der foreligger usædvanlige vanskeligheder i henhold til artikel 14 i ovennævnte generelle beslutning nr. 234/84, da Domstolen først i den første dom af 14. juli 1988 (sag 103/85) præciserede, at der ikke skulle tages hensyn til situationen for andre produktgrupper, der kan bidrage til, at virksomheden som helhed har overskud.

På det pågældende tidspunkt bestod Kommissionens administrative praksis nemlig i at tage hensyn til virksomhedernes situation som helhed, fordi der bl.a. ikke var tale om at overvinde krisen for visse markeder, men for samtlige europæiske jern- og stålvirksomheder. At Domstolen senere har taget afstand fra denne praksis, er ikke tilstrækkeligt til — på tidspunktet for de omtvistede beslutninger — at betegne overskridelsen af grænserne for udøvelsen af institutionens kompetence som åbenbar.

Stahlwerke Peine-Salzgitter AG har i enhver henseende tilbagevist Kommissionens argumentation. Virksomheden har i det væsentlige gjort gældende, at en institutions åben-

1 — O.a.: Peine-Salzgitter henviser herved til præmis 18 i Domstolens dom af 6.6.1990, sag 119/88, Sml. I, s. 2189, der indeholder et citat fra præmis 11 i sag 5/71. I den tyske version af dommen i sag 119/88 er der i citatet indføjet ordet »schwerwiegende« foran ordene »(qualifizierte) Verletzung«.

bare overskridelse af sine beføjelser altid må betegnes som grov, at Retten har anvendt et objektivt kriterium ved at fastslå, at virksomheden har været udsat for forskelsbehandling, og, endelig, at den rigtige fortolkning af kriterierne til afgørelse af, om der foreligger usædvanlige vanskeligheder, klart fremgår af ordlyden af ovennævnte Boël-dom.

Virksomheden har yderligere anført, at anbringendet vedrørende Kommissionens påståede administrative praksis, der første gang blev fremført i appelskriftet, er et nyt anbringende og derfor ikke kan antages til realitetsbehandling.

D — *Følgerne af de retlige mangler, som Domstolen har fastslået i den anden dom af 14. juli 1988 samt i dommen af 14. juni 1989*

Kommissionen har for det første anført, at Retten i den appellerede dom blot har taget stilling til, om der foreligger en åbenbar og grov overskridelse af grænserne for udøvelsen af institutionens beføjelser, uden at fastslå, at der foreligger en mangel, hvilket er en betingelse for, at Fællesskabet ifalder ansvar i henhold til EKSF-traktatens artikel 34.

Kommissionen har tilføjet, at Retten ikke har undersøgt, om overskridelsen af de ovennævnte grænser kan betegnes som en adfærd, der grænser til vilkårlighed.

Kommissionen har yderligere anført, at rækkevidden af dens skønsbeføjelser ved tilrettelæggelsen af dens samarbejde med Rådet, hvis samtykke ifølge Kommissionen var nødvendigt for at ændre I:P-forholdet, var blevet misforstået som følge af en ufuldstændig fortolkning af Domstolens dom af 11. maj 1983 (sag 244/81, Klöckner mod Kommissionen, Sml. s. 1451).

Kommissionen har endelig anført, at kravet om, at der skal foreligge en grov mangel, ikke er opfyldt, når den af Retten fastslåede overtrædelse ikke vedrører væsentlige materielle bestemmelser, men kun processuelle regler.

Stahlwerke Peine-Salzgitter AG har for det første gjort gældende, at EKSF-traktatens artikel 34 ikke udtrykkeligt kræver, at der skal foreligge en mangel, for at Fællesskabet ifalder ansvar, og at det under alle omstændigheder må antages, at der foreligger en mangel, når det er fastslået, at en institution åbenbart og groft har overskredet grænserne for sine beføjelser.

Peine-Salzgitter har herefter bestridt, at det skulle være nødvendigt at undersøge, om der foreligger vilkårlighed, hvilket begreb kun nævnes en passant i Domstolens praksis og næppe kan betragtes som en nødvendig betingelse for ansvarspådragelse. I det foreliggende tilfælde grænsede Kommissionens adfærd i øvrigt ifølge virksomheden til det vilkårlige.

Peine-Salzgitter har desuden anfægtet fortolkningen af ovennævnte Klöckner-dom, hvoraf det klart fremgår, at Rådets samtykke kun er nødvendigt for selve indførelsen af kvotesystemet samt for fastsættelsen af de væsentlige regler herfor. Virksomheden har

henvist til de generelle beslutninger, hvorved virksomhedernes I:P-forhold blev ændret, uden at Kommissionen fandt det nødvendigt at høre Rådet.

Endelig har Peine-Salzgitter anført, at Domstolen i dommen af 14. juli 1988 fastslog, at Kommissionen havde begået magtfordrejning, og henvist til, at Kommissionen med fuldt kendskab til den skade, som den herved forvoldte virksomheden, udsatte den for grov forskelsbehandling. Kommissionen kan derfor ikke med rimelighed gøre gældende, at der var tale om en simpel tilsidesættelse af procesforskrifter.

E — *Skaden*

Kommissionen har under henvisning til kvotesystemets særegenskaber for det første anført, at forskellen mellem de indtægter, der kan opnås på det fælles marked, og de indtægter, der rent faktisk er opnået på tredjelandsmarkeder, ikke i sig selv kan betragtes som en skade. Et for en virksomhed ugunstigt I:P-forhold skyldes nemlig ikke kvotesystemet, men selve virksomhedens produktions- og salgsstruktur.

Kommissionen har tilføjet, at Peine-Salzgitter har haft flere fordele end ulemper af kvotesystemet, idet virksomheden siden 1985 har haft en betydelig fortjeneste, og det hovedsagelig skyldtes systemet, at virksomheden kom igennem krisen i jern- og stålindustrien på en sådan måde, at den efter kvotesystemets ophævelse kunne forøge sine markedsandele. Retten har herved tilsidesat princippet »compensatio lucri cum damno«, der bør tages i betragtning ved erstatningssøgsmål.

Endelig kan den påberåbte skade, ifølge Kommissionen, ikke betegnes som særlig, når den ikke går ud over grænserne for de økonomiske risici, som er forbundet med virksomhed i den pågældende sektor.

Stahlwerke Peine-Salzgitter AG har anført, at virksomheden ikke påberåber sig en skade som følge af kvotesystemets indførelse, men som følge af den retsstridige afvisning af at tilpasse de kvoter, der kan leveres på det fælles marked. Princippet »compensatio lucri cum damno« finder således ikke anvendelse i denne sag, idet det er klart, at denne retsstridige afvisning ikke har tilført virksomheden fordele.

Virksomheden har yderligere anført, at den retsstridige, åbenbare og grove overskridelse af fællesskabsinstitutionernes beføjelser ikke udgør en risiko, som virksomhederne skal bære uden erstatning. Kommissionen kan derfor ikke bestride den særlige karakter af den lidte skade ved at henvise til Domstolens praksis vedrørende de økonomiske risici, der er forbundet med virksomhed i denne eller hin sektor.

F. Grévisse
Refererende dommer